

За часів колишнього СРСР, проходячи строкову військову службу в лавах Радянської армії, куди тільки не закидала доля вихідців з нашого району: у війни та збройні конфлікти в багатьох точках планети, на атомні підводні човни та засекречені режимні об'єкти тощо. Ось і 49-річний мешканець с.Перекалля Анатолій Васильович Мельник дотепер згадує свої армійські будні на космодромі Байконур, де прослужив рівно два роки.

І СНИТЬСЯ РОКІТ КОСМОДРОМУ...

ки відбувались доволі часто, тож я, мимоволі, став свідком не одного з них. Власне, не побачити чи не почути старт корабля

було неможливо, бо коли ракета відривається від землі – спалах і грохот стоїть неймовірний, аж земля дрижить під ногами... Крім пілотованих космічних кораблів та штучних супутників, з космодрому запускали й навчальні балістичні та стратегічні ракети, які також знаходилися тут у підземних шахтах. Всі ці запуски й підготовки до них здійснювались в умовах повної засекреченості. З цієї причини, нас, солдат, і близько до ракет не підпускали – їх обслуговуванням займалися кваліфіковані спеціалісти, охорона там теж була посилена. Ми навіть ніколи не бачили, як доставляли ракети на стартову площадку космодрому – це відбувалось, зазвичай, вночі. Тож, спостерігали за космічними кораблями, коли вони вже були зведені до пуску. Окрім цієї романтики, були і нелегкі солдатські будні у роті зв'язку, куди я потрапив служити. А, як відомо, "связь есть связь" – куди

пошлють: в спеку чи мороз, де влітку +40, а взимку –40 градусів за Цельсієм, пилові бурі, що вирували в тій пустинній місцевості Казахстану. Наша частина навіть не була загорожена – та й куди підеш, коли довкола безлюдний степ-пустеля, а до найближчого населеного пункту до найближчого населеного пункту – щонайменше 50 кілометрів. Влітку без води там довго не пробудеш – спека іноді до +50 градусів доходила. У таких умовах нам і звичайної води не давали лити – запросто можна було підхопити дезинтерію. Тому, в більшості, замість води пили чай або заварювали верблюжу колючку. Фотографуватися на території космодрому теж суворо заборонялось – в мене за всю службу жодної фотографії нема на пам'ять, лише одні спогади залишилися...

землі. На щастя, всі космонавти залишилися живі – їх викинуло з корабля катапультю...

З тих часів минуло вже майже 30 років. Проте, не зважаючи на плин часу, перекальський байконурівець і досі, зі щемом у душі, згадує своє місце служби, де він згадує своє місце служби, де він провів безліч незабутніх хвилин, напружено вдивляючись у вогняний хвіст чергової, успішно запущеної ракети. "Таке не скоро забувається, - зізнається він, - адже тоді кожен пуск сприймався усіма як свято і наша спільна перемога. Ми навіть уночі крадькома вставляли і будили один одного, щоб не пропустити очікуваного та хвилюючого моменту – старту ракети..." Справді, небагатьом випадає щаслива нагода спостерігати запуски пілотованих космічних кораблів чи штучних супутників на орбіту безпосередньо на стартовому майданчику легендарного космодрому Байконур. А Анатолій Мельник бачив це на власні очі, більше того, був на передньому рубежі, і повсякденною солдатською працею теж вносив свою частку в освоєння космічного простору. І тим пишається.

Сергій ТИШКОВЕЦЬ

З цим чоловіком я познайомився випадково – під час розмови з його односельцем – ліквідатором наслідків аварії на ЧАЕС. "Мій сусід – Анатолій, теж має дуже цікаве минуле", - представив його чорнобильець, коли той підійшов до нас. Відтак, ініціативу в свої руки вже взяв я, розпитавши Анатолія про його службу в ракетних військах стратегічного призначення, яку він проходив у епіцентрі космічних стартів, на космодромі Байконур, що в Казахстані. За радянських часів, він довгий час мусив про це мовчати, адже давав підписку про нерозголошення державної та військової таємниці. Проте сьогодні він вже може розповісти про свою тамтешню службу.

- На космодромі Байконур мені випало служити у 1982-1984 роках, - розповідає мій співрозмовник. - У ті часи космічні запус-